ΕΘΝΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΚΥΡΙΑΚΗ ΤΗΣ ΑΠΟΚΡΗΑΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΕΠΑΡΧΙΑΣ

Εἰς ὁλόκληρον τὴν Ἑλλάδα, ἡ τελευταία Κυριακὴ τῶν Ἀπόκρεω, ἑωρτάσθη μὲ πολλὴν εὐθυμίαν. Εἰς πόλεις καὶ χωρία, οἱ κάτοικοι διεσκέδασαν μασκαρεμμένοι καὶ ἀμασκάρευτοι, μὲ γλέντια καὶ χορούς. Κατωτέρω ἐξ ἀριστερῶν πρὸς τὰ δεξιά: Εἰς ΠΑΤΡΑΣ (φωτογρ. 1, 2, 3). Ἀπὸ τὴν παρέλασιν τοῦ καρναβάλου διὰ τῶν κεντρικῶν ὁδῶν τῆς πόλεως. Τρία χαρακτηριστικὰ ἅρματα, ἀπὸ τὰ λαβόντα μέρος εἰς τὴν παρέλασιν. Εἰς τὰ ΣΠΑΤΑ (φωτογρ. 4): Πλησίον τοῦ δημοτικοῦ σχολείου, ἐστήθη γλέντι καὶ ἐχορεύθησαν ἑλληνικοὶ χοροί. Εἰς τὰς ΘΗΒΑΣ (φωτογρ. 5): Μὲ ἑλληνικὰς ἐνδυμασίας καὶ μὲ τὰ «ὄργανα», ὡργανώθη ὑπὸ τῆς δημαρχίας γάμος, συμφώνως πρὸς τὰ ἔθιμα τῆς περιοχῆς, εἰς τὸν ὁποῖον ἔλαβον μέρος ὅλοι οἱ κάτοικοι. (Αἱ σχετικαὶ ἀνταποκρίσεις καὶ περιγραφαὶ δημοσιεύονται εἰς τὴν 5ην σελίδα).

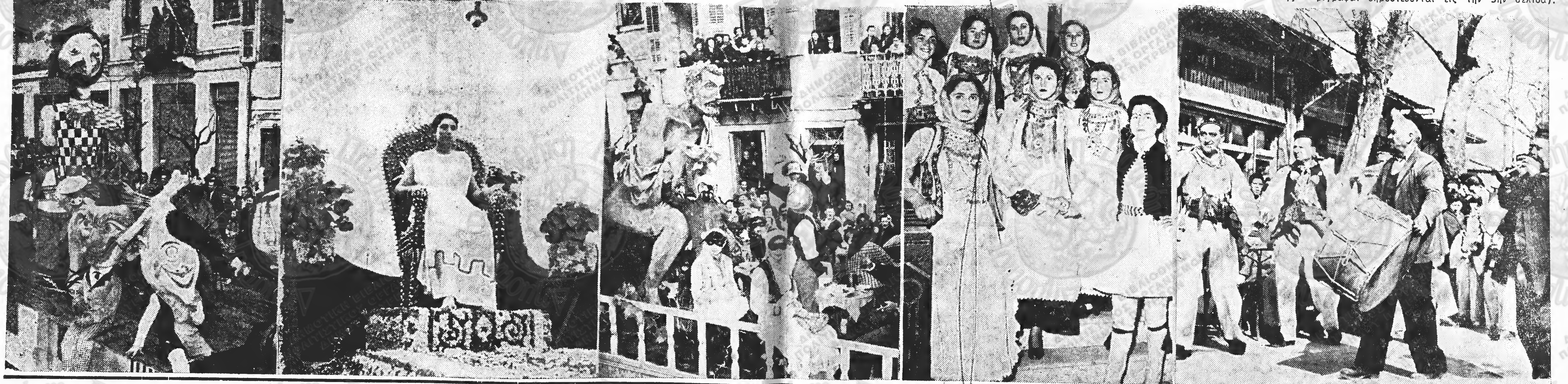

ΤΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ ΜΙΑΣ ΑΠΟΓΡΑΦΗΣ

ΟΙ ΑΠΟΡΟΙ

Κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς μία εἴδησις περὶ ἀπογραφῆς τῶν ἀπόρων ἔφερεν εἰς συζήτησιν τὸ θέμα περὶ ἀθλιότητος καὶ πενίας.

Ὁ Συναγερμός, πρωτοεμφανισθεὶς εἰς τὴν κυβερνητικὴν σκηνὴν καὶ παραλαβὼν τὴν ἐξουσίαν κατόπιν μιᾶς εἰρηνικῆς ἐπαναστάσεως, ἔπρεπε νὰ κάμη ἀπογραφὴν τῆς κληρονομίας ποὺ παρέλαβε.

Εἶχε προηγηθῆ ἡ διακυβέρνησις τοῦ τόπου ἀπὸ διάφορα κόμματα καὶ ἦτο δίκαιον, ἀφοῦ ἡ διακυβέρνησις αὐτὴ προεκάλεσε τὴν εἰρηνικὴν ἐπανάστασιν ποὺ ἔφερε τὸν **Συναγερμόν**, νὰ διαπιστωθῆ τί ἀφῆκαν οἱ ἐπελθόντες καὶ τί παρέλαβεν ὁ **Συναγερμός**.

Εἰς ἕνα λοιπὸν τομέα ἔγινεν ἡ ἀπογραφὴ καὶ μᾶς ἐδόθη προχθὲς τὸ ἀποτέλεσμα: **Ἀνὰ** τὴν **Ἑλλάδα** ὑπάρχουν δυόμισυ ἑκατομμύρια ἄποροι, ἐπισήμως ἀνεγνωρισμένοι ὡς τοιοῦτοι ὑπὸ τοῦ κράτους. **Ἔχουν** ἐπίσημα πιστοποιητικὰ ἀπορίας. Εἶναι ὄντα, νήπια, παιδιά, ἐνήλικοι, γέροντες, ποὺ ἔχουν εἰσόδημα μέχρι **240** χιλ. δραχμῶν μηνιαίως. **Μόλις** δηλαδὴ τὸ ψωμὶ τῆς ἡμέρας.

Τὰ δυόμισυ ἑκατομμύρια εἶναι τὸ ἕνα τρίτον τοῦ ἑλληνικοῦ πληθυσμοῦ. **Ἐπὶ** τριῶν ἀτόμων, τὸ ἕνα διατελεῖ σὲ κατάστασιν ἐσχάτης κακομοιριᾶς, ξυπολησιᾶς, πείνας, φτώχειας!

Θέλετε νὰ μὴ εἶναι δυόμισυ ἑκατομμύρια; **Θέλετε** νὰ ἐπέτυχαν ἔκδοσιν πιστοποιητικοῦ ἀπορίας ἄνθρωποι μὴ ἄποροι; **Ἔστω**.

Ἂς μὴ εἶναι **2 1)2** ἑκατομμύρια. **Ἂς** εἶναι δύο, ἂς εἶναι ἑνάμισυ.

Πάντως, εἴτε δυόμισυ, εἴτε δύο, εἴτε ἑνάμισυ ἂν εἶναι, ἡ ὕπαρξις τέτοιας ἀναλογίας ἀπόρων ἀποτελεῖ μίαν ἀνατριχιαστικὴν ἀθλιότητα. **Μίαν** ἀθλιότητα ἄνευ προηγουμένου. **Ἕνα** τεράστιον ποσοστὸν τοῦ πληθυσμοῦ τῆς χώρας εἶναι ρακένδυτοι, πειναλέοι.

Αὐτὴν λοιπὸν τὴν κατάντειαν ἐδημιούργησε παρ' ἡμῖν καὶ ἐκληροδότησεν εἰς τοὺς διαδόχους της ἡ ὀλεθριωτάτη φαυλοκρατία!

Τὴν ἐβλέπαμεν ἀσχημονοῦσαν σὰν τοὺς ὑπόπτους νεκροὺς ποὺ κορδακίζονται εἰς τὸ ἀποκρηάτικο γαϊτανάκι. **Τὴν** ἐβλέπαμεν χωλὴν καὶ κουρελιάραν, σὰν τὴν γκαμήλαν τῆς ἀποκρηᾶς. **Δὲν** ἐφανταζόμεθα ὅμως ποτὲ ὅτι κάτω ἀπὸ τὰ κουρέλια της καὶ κάτω ἀπὸ τὴν χονδροειδῆ ψιμυθίασιν, ἔκρυβε τέτοιαν ἀθλιότητα: **Δυόμισυ** ἑκατομμύρια πένητες!..

Εἶναι ἕνας οἰκονομικὸς ὑπόκοσμος, εἶναι μία ὑποστάθμη δυστυχίας ἡ ὁποία εὑρίσκεται χαμηλά, κάτω, τόσο κάτω, ὥστε δὲν τὴν ἐβλέπαμεν. **Ἔπρεπε** νὰ γίνη ἀπογραφή, καταμέτρησις — ὄχι καταμέτρησις: **Ἔπρεπε** νὰ γίνη βυθομέτρησις, ἀνασκάλευσις μὲ βυθοκόρον διὰ νὰ μάθωμεν τὴν ἀπίθανον καὶ ἀφάνταστον πραγματικότητα.

Εἴχαμε συστήσει μόλις ἀνέλαβεν ὁ **Συναγερμὸς** νὰ γίνη ἀπογραφή. **Ἀπογραφὴ** γενικὴ καὶ εἰδικὴ εἰς κάθε τομέα τῆς ἑλληνικῆς ὑποστάσεως. **Ἀτυχῶς**, τὸ καθῆκον αὐτὸ πρὸς τὸ ἔθνος καὶ πρὸς τὸν ἑαυτόν του, τὸ ἠμέλησεν ἐν πολλοῖς ὁ **Συναγερμός**. **Τώρα** ποὺ ἔγινεν ἀπογραφὴ μόνον πρὸς διακρίβωσιν τῆς οἰκονομικῆς θέσεως τοῦ πληθυσμοῦ, ἰδοὺ τὰ ἀποτελέσματα.

Εὐτυχῶς ποὺ τὴν ἐμάθαμεν τὴν τρομερὰν ἀλήθειαν. **Διότι** ὀλίγον καιρὸν ἐὰν ἀφίναμεν ἀκόμη ὅλην αὐτὴν τὴν στρατιὰν τῶν ἀπόρων χωρὶς καταμέτρησιν, θὰ τὴν κατελόγιζεν ὁ παλαιοκομματισμὸς εἰς τὸν **Συναγερμόν**.

Πάντως ξεύρομεν τώρα ποῦ πρέπει νὰ στραφῆ ἡ μέριμνα, ἡ φροντίς, ἡ στοργή, τὸ ἐνδιαφέρον τῆς κυβερνήσεως: ΝΑ ΣΩΣΩΜΕΝ ΤΟΥΣ ΣΥΝΑΝΘΡΩΠΟΥΣ ΜΑΣ!

Ὅλοι αὐτοὶ οἱ συνάνθρωποί μας, οἱ συνέλληνες, οἱ ἀδελφοί μας, ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΣΩΘΟΥΝ. **Πρέπει** νὰ τοὺς βγάλωμεν ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα. **Διότι** εἶναι καὶ κίνδυνος δι' ὅλους τοὺς ἄλλους **Ἕλληνας**. **Εἶναι** κίνδυνος δι' ὁλόκληρον τὸ ἔθνος.

Μία ἱερὰ ἐκστρατεία διασώσεως τῶν δυστυχισμένων πρέπει νὰ κηρυχθῆ ἀπὸ τὴν κυβέρνησιν.

Τὰ παιδάκια ποὺ λιμοκτονοῦν, οἱ γυναῖκες καὶ οἱ ἄνδρες ποὺ ὑποσιτίζονται, πρέπει νὰ ἀποκτήσουν τὰ στοιχειώδη μέσα ζωῆς. **Ὅλοι** οἱ ἄνθρωποι, καὶ δὴ ὅλοι οἱ **Ἕλληνες**, ἔχομε τὰ ἴδια δικαιώματα εἰς ἕνα στοιχειωδῶς ἀνθρώπινον μέτρον διαβιώσεως.

Δὲν βλέπομεν τὴν ὑπόθεσιν ἀπὸ τῆς οἰκονομικῆς καὶ ἐθνικῆς της πλευρᾶς. **Δὲν** ἀναλογιζόμεθα τί ἀπώλεια εἶναι νὰ εὑρίσκεται σὲ τέτοιαν παθητικὴν κατάστασιν τὸ ἕνα τρίτον τοῦ πληθυσμοῦ. **Ἐπικρατεῖ** αὐτοῦ τοῦ συλλογισμοῦ τὸ αἴσθημα τῆς θλίψεως καὶ τῆς ἀλληλεγγύης.

Τὰ δυόμισυ ἑκατομμύρια τῶν πιστοποιουμένως ἀπόρων, εἶναι τὰ δυόμισυ ἑκατομμύρια τραγικώτερα θύματα τῆς φαύλης διοικήσεως, τῆς ἀντικοινωνικῆς ἀδιαφορίας, τῆς ἐγκληματικῆς ἀνεπαρκείας τῶν παλαιοκυβερνήσεων. **Δὲν** ὑπάρχει ὅμως καιρὸς νὰ ζητήσωμεν εὐθύνας, νὰ δικάσωμε, νὰ καταδικάσωμε, νὰ κρεμάσωμε τοὺς ὑπαιτίους. **Ἐκεῖνο** ποὺ ἐνδιαφέρει ΕΙΝΑΙ ΝΑ ΣΥΝΔΡΑΜΩΜΕΝ ΟΛΟΙ ΤΗΝ ΚΥΒΕΡΝΗΣΙΝ ΔΙΑ ΝΑ ΣΩΣΩΜΕΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΔΥΣΤΥΧΙΑΝ ΤΑ ΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΤΩΝ ΔΥΣΤΥΧΙΣΜΕΝΩΝ.

ΤΟ ΔΡΑΜΑ ΤΩΝ ΑΠΑΧΘΕΝΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἔζησα Ὅμηρος στὸ ΠΑΡΑΠΕΤΑΣΜΑ

Τὸ στρατόπεδο συγκεντρώσεως τῆς Κιστάρτζα καὶ τὸ νοσοκομεῖον ποὺ οἱ ὅμηροι ὠνόμασαν «θανατόριο». Ἐγκληματίαι ἰατροὶ ποὺ σκοτώνουν τοὺς ἀσθενεῖς. Θάνατοι ἀπὸ ἀσιτία.-Τὸ τέλος τοῦ Ι. Κιόρογλου

8ον

ΤΟΥ κ. Κ. ΑΓΓΕΛΙΔΗ

Δὲν εἶναι λιγώτερο τραγικὴ ἡ μοῖρα καὶ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων που δὲν «ηὑτοκτόνησαν» οὔτε ἐξετελέσθησαν ἐπισήμως, μὲ τσεκοῦρι εἴτε μὲ ρόπαλο, μὰ ὡδηγήθησαν στὸν θάνατο ἀπὸ τὴν πεῖνα καὶ τὴν ἐξάντλησι, χωρὶς νὰ τύχουν, οὔτε καὶ στὶς τελευταῖες τους στιγμές, καμμιᾶς βοηθείας, ἀπ' αὐτοὺς ἀκριβῶς, ποὺ τοποθετοῦν τὴν ἀνθρώπινη ζωή, τόσο ψηλὰ κατὰ τὶς ἐπαγγελίες τους.

Μέσα στὴν Κιστάρτζα, αἴφνης, στὸ γνωστὸ γιὰ τὴν ἀγριότητα «στρατόπεδο συγκεντρώσεως τῆς Κρατικῆς Ἀσφαλείας», δὲν ἦσαν λίγοι αὐτοὶ ποὺ βρῆκαν τὸν τραγικώτερο θάνατο, τὸν θάνατο ἀπὸ τὴν ἀσιτία.

«Ποιὸς ἀπὸ μᾶς ποὺ ζήσαμε ἐκεῖ, μᾶς ἀφηγεῖται ἕνας ὅμηρος, μπορεῖ νὰ ξεχάση τὸν θάνατο τοῦ Γιάννη Κιόρογλου, ἀπὸ τὸ χωριὸ Κάρπη τῆς περιφερείας Νιγρίτης! Ὁ Κιόρογλου εἶχε πολεμήσει τότε στὸν συμμοριτοπόλεμο περισσότερο καὶ καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον κατσαπλιᾶ. Μὲ δέκα ἑπτὰ τραύματα ἦταν, ὅταν, μετὰ τὴν ὑποχώρησι, ἦρθε στὴ λαϊκὴ δημοκρατία τῆς Οὐγγαρίας. Ἀπὸ τὴν Τσεχοσλοβακία ὅμως ἀκόμη κατάλαβε, πὼς δὲν θὰ μποροῦσε νὰ ζήση πιὰ δίπλα στοὺς «συναγωνιστάς» του. Κι' ἀπὸ τὴν Τσεχοσλοβακία δοκίμασε νὰ τὸ σκάση, γιὰ νὰ γυρίση πίσω στὴν Ἑλλάδα. Θἄρχονταν ἐδῶ, θὰ ἔδινε λόγο τῶν πράξεών του κι' ἂν ἦταν νὰ τιμωρηθῆ, θὰ ἐτιμωρεῖτο δίκαια ἀπὸ τοὺς δικαστάς μας. Πολλοὶ σκεφτόμαστε ἔτσι καὶ τὸ ἀποφασίζαμε. Θὰ ἐκτελούσαμε μάλιστὰ τὴν ἀπόφασί μας, ἂν δὲν ξέραμε πόσο ἐπικίνδυνο ἦταν. Ὅποιος πιάνονταν «δραπέτης», ἀλλοίμονό του. Ἔτσι ἔπιασαν καὶ τὸν Κιόρογλου καί, παρὰ τὰ τραύματά του, τὸν ἔκλεισαν στὴν Κιστάρτζα. Μαζί του, παρέα του, ἦταν καὶ ὁ Μελᾶς. Ἔβλεπε ὁ Μελᾶς τὰ χάλια τοῦ Κιόρογλου καὶ καίγονταν ἡ καρδιά του, ὅπως καὶ ὅλων μας. Κι' ὁ Μελᾶς εἶχε τὸν τρόπο καὶ τὸν ἐνίσχυε κάπως. Πῶς; Κατὰ τὸν φοβερώτερο τρόπο. Καθὼς ὁ Μελᾶς εἶχε τοποθετηθῆ στὴν Κιστάρτζα... λαντζέρης, μποροῦσε καὶ οἰκονομοῦσε τίποτε ἀποφάγια ἢ ἄλλα τρόφιμα. Μὰ ἡ ἐπικοινωνία τῶν κρατουμένων ἦταν ἀπαγορευμένη. Μονάχα ἀργὰ τὸ βράδυ, κάθε μέρα, τοὺς ἐπέτρεπαν γιὰ μισὴ ὥρα νὰ βγαίνουν ἀπὸ τὸ κελλί τους γιὰ νὰ πᾶνε στὸ ἀποχωρητήριο... Καὶ τὴν στιγμὴ αὐτὴ ἐκμεταλλεύονταν ὁ Μελᾶς. Καθὼς ἔβγαινε ἀπὸ τὸ κελλί του, περνοῦσε μπρὸς ἀπὸ τὸ κελλί τοῦ Κιόρογλου, σφυρίζοντας ἕναν ὡρισμένο σκοπό. Τὸν ἄκουγε ὁ Κιόρογλου καὶ ἔβγαινε ἀμέσως πίσω του. Καὶ μέσα στὸ ἀποχωρητήριο, σὲ μιὰ γωνίτσα, εὕρισκε ὅ,τι ὁ φίλος του κατάφερνε νὰ κλέψη γιὰ νὰ τὸν θρέψη. Καὶ αὐτὸ ἦσαν.... ραπάνια τὶς πιὸ πολλὲς φορές, γιὰ ὠμὸ ρύζι (!) ποὺ μὲ βουλιμία ἔτρωγε ὁ Κιόρογλου γιὰ νὰ τραφῆ. Μὰ μέρα μὲ τὴν ἡμέρα ἔπεφτε, ὅσο νὰ καταντήση τελικὰ γιὰ τὸ «Θανατόριο». Ἔτσι εἴχαμε ὀνομάσει ἐκεῖ τὸ.... νοσοκομεῖο, ποὺ εἶχαν γιὰ τοὺς καταδίκους. Καὶ πραγματικὰ «Θανατόριο» ἦταν. Γιατὶ ξέραμε ὅλοι πὼς ὅποιος μπῆ μέσα ἐκεῖ δὲν ἔβγαινε ποτὲ ζωντανός».

ΕΓΚΛΗΜΑΤΙΑΙ ΙΑΤΡΟΙ

«Στὸ «Θανατόριο» οἱ ἀσθενεῖς ἦσαν ριγμένοι κατάχαμα. Γιὰ τροφὴ εἶχαν μιὰ σοῦπα, σκέτο νερὸ σχεδόν. Καὶ ἰατρικὴ περίθαλψι.... Ναί, ἰατρικὴ περίθαλψι μοναδικὴ στὴν ἐγκληματικότητα σ' ὅλον τὸν κόσμο. Οἱ γιατροὶ καὶ μὲ ὅρκο ποὺ δίνουν ἀκόμη, εἶναι δεσμευμένοι, σ' ὅλα τὰ πλάτη τῆς γῆς, νὰ προσφέρουν βοήθεια σὲ κάθε ἄνθρωπο ποὺ πονᾶ. Στὸ «Θανατόριο» τῆς Κιστάρτζα οἱ γιατροὶ περνοῦσαν μόνο γιὰ νὰ δοῦν — οἱ ἐγκληματίαι! — ἂν ὁ ἀσθενὴς ἔχη ἀκόμη ζωὴ ἢ ἔφθασε στὰ τελευταῖα του. Κι' ἂν εἶχε ζωή, τὸν ἄφιναν νὰ ρέψη, ἂν ὅμως ἔβλεπαν πὼς τὰ ψωμιά του τελείωναν, τότε τοῦ ἔδιναν τὴν χαριστικὴ βολή: Μιὰ στιγμὴ ἔφθανε ὁ γιατρὸς μὲ τὴν βελόνη τῆς ἐνέσεως στὸ χέρι. Πίσω του ἔρχονταν πάντα ἕνας μὲ πολιτικά, ἄνθρωπος τῆς Α.Β.Η. — τῆς οὐγγρικῆς μυστικῆς ἀστυνομίας — ποὺ κρατοῦσε στὸ χέρι του ἕνα μπλόκ. Κι' ὅταν γίνονταν ἡ ἔνεσις, μιὰ διπλῆ ἢ τριπλῆ δόσις μορφίνης, ὁ ἀστυ-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΙΣ ΤΗΝ 4ην ΣΕΛ.

Τὸ Ἀνέκδοτον Ἀρχεῖον τοῦ Γ. Κονδύλη

Ἡ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΙΚΗ ΕΚΣΤΡΑΤΕΙΑ

Ποία ἦτο ἡ κατάστασις τῆς Τουρκίας τὸ 1919.— Ὁ πόλεμος τὴν ἐξήντλει, ὁ πολιτισμὸς τὴν κατέτρωγε... Δὲν ἦτο εἰς θέσιν ν' ἀντιμετωπίση τὴν Ἑλλάδα, ὑποστηρίζει ὁ Γεώργιος Κονδύλης

8ον

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ κ. Φ. ΚΑΤΣΙΑΜΠΑ

Συνεχίζων ὁ Γάλλος ἀρχαιολόγος *Deschamar*, τὸν ὁποῖον ἐπικαλεῖται ὁ Κονδύλης, ἀναφέρει τὰ ἑξῆς διὰ τὴν καταστασιν τῆς πρὸ τοῦ 1914 Τουρκίας:

ΟΛΑ ΠΡΟΟΙΩΝΙΖΟΝΤΑΙ ΤΗΝ ΜΟΙΡΑΙΑΝ ΠΑΡΑΚΜΗΝ

«Ὅταν ἔλθη ἡ ὡρισμένη ὑπὸ τοῦ Ἀλλὰχ ὥρα τῆς ὑποχωρήσεως, ἡ Ἴλη ὑποτεταγμένη, ἐκπεσμένη ἀπὸ τὴν παλαιὰν αἴγλην, θὰ στρέψη τοὺς χαλινοὺς καὶ θὰ πάρη δρόμον πρὸς τὰ ὀπίσω εἰς ἕνα μελαγχολικὸν τροτ τῶν σακατεμμένων ἀλόγων της... Βουνὰ ἄγρια, χωριὰ ἀφανισμένα. Ὅσον περισσότερον παρατηρῶ τὴν τουρκικὴν φυλήν, τόσον καθαρώτερα βλέπω νὰ νομαδικά της ἔνστικτα. Τίποτε δὲν δείχνει εἰς τὰ ἔθιμα τοῦ λαοῦ τούτου τὴν ἰδέαν μιᾶς ὁριστικῆς ἐγκαταστάσεως. Ὅλα φαίνονται ὡς νὰ ἔχουν προβλεφθῆ διὰ τὴν ἀποχώρησιν. Ἀκόμη εἰς τὰς πόλεις ἡ κατασκευὴ τῶν οἰκιῶν εἶναι ἐλαφρά, εὔθραυστη, λεπτή. Ἡ μεγαλυτέρας διαρκείας διακόσμησις τῶν οἰκημάτων αὐτῶν εἶναι δαιτέλλαι ἀπὸ ξύλο σκαλιστό, τὰς ὁποίας ἕνα σπίρτο θὰ ἠμποροῦσε νὰ λαμπαδιάση, ὅπως τὸ ἄχυρο. Μέχρι τῶν παλατιῶν τῆς Σταμποὺλ καὶ τῶν τζαμιῶν τῆς Ἐγιούπ, αἰσθάνεται κανεὶς δὲν ξέρω τί, κάτι τὸ ἐφήμερον καὶ προσωρινόν. Ὅπως ὅλοι οἱ περιπλανώμενοι, ὁ Τοῦρκος δὲν εἶναι οὔτε δημιουργὸς οὔτε νοικοκύρης. Ὅταν τὸ τόξον μιᾶς γεφύρας καταρρέη, κάμνει μίαν στροφὴν καὶ εὑρίσκει ἕνα πέρασμα εἰς τὸν ποταμόν. Τὰ ἰσχυρὰ ἐρείπια τῶν παλαιῶν πόλεων εἶναι τὰ μόνα πράγματα εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον τῶν χαλασμάτων καὶ εἰς αὐτὸ τὸ ἔθνος τὸ ἀκατάστατον, ποὺ δίδουν τὸ αἴσθημα τῆς στερεότητος.

»Ἡ Τουρκία φεύγει βραδέως, λίθος πρὸς λίθον... Δὲν καταλαβαίνει τὴν κατάρρευσίν της, κοιμᾶται... Ἐν τῷ μεταξύ, ὁ πολιτισμὸς τὴν κατατρώγει. Ἄ! βεβαίως ἐγνώριζα καλῶς ὅτι θὰ συνήντων ἐδῶ τὸν πολιτισμόν. Δὲν εἶναι ποτὲ μακρὰν τῶν πτωμάτων. Ἰδοὺ τον, ἀντιπροσωπεύεται ἀπὸ τὸν μόνον ἔξυπνον, ἀεικίνητον, ζωντανὸν ἄνθρωπον: τὸν Ἕλληνα....

»Ἀκολουθεῖ τὴν ἐν ἀταξίᾳ ὁρδήν... Θὰ ἤθελα νὰ ἀναφέρω τὰς εὐεργεσίας, τὰς ὁποίας ὀφείλομεν εἰς αὐτὴν τὴν Ἀνατολήν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἤλθομεν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἡ ἑλληνικὴ ἐπιστήμη καὶ ἡ χριστιανικὴ σοφία ἠκτινοβόλησαν εἰς ὁλόκληρον τὸν κόσμον διὰ νὰ τὸν κυβερνήσουν καὶ τὸν παρηγορήσουν. Ἕνα προσκύνημα εἰς αὐτὰ τὰ μέρη, τὰ ἤδη ἐρημωμένα, καὶ τῶν ὁποίων τὰ ἀπομεινάρια μᾶς πλουτίζουν, εἶναι μία ἐπιστροφὴ εἰς τὴν ἀληθινὴν πατρίδα τῆς διανοίας μας καὶ τῆς καρδίας μας. Ὅσον ἀξιολύπητα καὶ ἂν εἶναι τὰ ναυάγια ποὺ ἐπέπλευσαν τοῦ καταποντισμοῦ τῆς Βυζαντινῆς Αὐτοκρατορίας, μία λάμψις προερχομένη ἀπὸ τὸ παρελθὸν φωτίζει ἀκόμη ὡσὰν ἕνας φωτοστέφανος δόξης τοὺς ἀπογόνους τῶν ἡττημένων καὶ τοὺς θλιβεροὺς κατακτητάς, οἱ ὁποῖοι κατέχουν ἤδη τὴν Ἀσίαν αὐτὴν τὴν τόσον κατεστραμμένην».

Ὅταν ἔγραφε τὸ βιβλίον του αὐτὸ ὁ Γάλλος ἀρχαιολόγος καὶ λόγιος (1914) δὲν εἶχεν ὑπ' ὄψιν του τὰς πληγὰς τὰς ὁποίας θὰ ἄφινεν εἰς τὸ ἀσθενικὸν σῶμα τῆς γηραιᾶς Τουρκικῆς Αὐτοκρατορίας ὁ πρῶτος παγκόσμιος πόλεμος. Ἡ Τουρκία, τὴν ὁποίαν ἡ κενὴ μεγαλομανία τῶν Νεοτούρκων παρέσυρεν ἀπαράσκευον εἰς τὸν πόλεμον, ἐξῆλθεν ἀπὸ αὐτὸν κατεστραμμένη, καθημαγμένη, ἑτοιμοθάνατος. Ὑπῆρξαν τεράστιαι αἱ καταστροφαί της εἰς οἰκονομικὰ ἀγαθά. Ἐπολέμησεν εἰς τέσσαρα μέτωπα τῶν ἀπεράντων συνόρων της, εἰς τὰ Δαρδανέλλια, τὴν Συρίαν, τὴν Μεσσοποταμίαν, τὸν Καύκασον, ἐπὶ πολλὰ ἔτη. Εἰς τὸ τέλος ἡττήθη μαζὶ μὲ τοὺς συμμάχους της. Αἱ ἀπώλειαί της εἰς ἀνθρωπίνας ὑπάρξεις ἦσαν ἀκόμη σημαντικώτεραι. Καὶ δὲν ὠφείλοντο τόσον εἰς τὴν δρᾶσιν τοῦ ἐχθρικοῦ πυρός, ὅσον εἰς τὰς ἀσθενείας, τὰς κλιματολογικὰς συνθήκας, τὴν πεῖναν καὶ τὰς κακουχίας ἐν γένει τοῦ πολέμου.

Η ΤΟΥΡΚΙΑ ΕΦΕΡΕΤΟ ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΑΒΥΣΣΟΝ

Ἡ λῆξις τοῦ πρώτου παγκοσμίου πολέμου εὗρηκε τὴν Τουρκίαν εἰς ἀθλίαν κατάστασιν. Οἰκονομικῶς ἐξηντλημένη, ἐδαφικῶς ἠκρωτηριασμένη, πολιτικῶς ἀναρχουμένη, στρατιωτικῶς ἀποδιωργανωμένη, μὲ τὴν ἑλληνικὴν σπάθην αἰωρουμένην ἀπειλητικῶς κατὰ τῆς κεφαλῆς της, ἐφαίνετο ἀκατασχέτως φερομένη πρὸς τὴν ἄβυσσον. Αἱ ὑποτεταγμέναι εἰς αὐτὴν Μουσουλμανικαὶ μέν, ἀλλ' ὄχι Τουρκικαί, φυλαὶ ἐνέτειναν τὴν ἐναντίον της ἀντίδρασίν των. Αἱ φυλαὶ αὐταὶ διατηρήσασαι διὰ μέσου τῶν αἰώνων τὴν ἐθνικὴν των συνείδησιν ἐξηγέρθησαν κατ' ἐπανάληψιν κατὰ τῆς κυριάρχου φυλῆς, ἀλλ' αἱ ἐξεγέρσεις των κατεπνίγοντο πάντοτε εἰς τὸ αἷμα. Τώρα ὅμως ποὺ οἱ συνεχεῖς πόλεμοι, καὶ ἰδίως ὁ παγκόσμιος πόλεμος, ἄφησαν μεγάλας πληγὰς εἰς τὴν κυρίαρχον χώραν, παρείχετο καλυτέρα εὐκαιρία εἰς αὐτὰς διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας των. Διὰ τοῦτο ἡ ἄφιξις τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ εἰς τὸ Μικρασιατικὸν ἔδαφος, ἐχαιρετίσθη ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας φυλὰς τῆς Μ. Ἀσίας ὡς χαρμόσυνον γεγονός, πρὸς τὸ ὁποῖον συνεδέετο καὶ ἡ ἰδικὴ των τύχη διὰ τὴν ἀνάκτησιν τῆς ἐλευθερίας των.

Μία ἐπιδεξία ἑλληνικὴ πολιτική, ἡ ὁποία θὰ ἐξεμεταλλεύετο ἐπιτηδείως τὴν ἐχθρότητα καὶ τὸ μῖσος τῶν λαῶν αὐτῶν κατὰ τῶν Τούρκων θὰ προσεπόριζε πολλὰ πλεονεκτήματα εἰς τὴν κατοχὴν καὶ τὴν δρᾶσιν τοῦ Ἑλληνικοῦ Στρατοῦ εἰς τὴν Μ. Ἀσίαν, τόσον περισσότερον, ὅσον καὶ ὁ τουρκικὸς ἀκόμη πληθυσμὸς εἶχεν ἀπαυδήσει ἀπὸ τὴν κακοδιοίκησιν τοῦ Σουλτάνου καὶ τὰς καταστρεπτικὰς συνεπείας τῶν συνεχῶν πολέμων καὶ δὲν ἐξεδήλωνε διάθεσιν σοβαρᾶς ἀντιδράσεως, δεχόμενος μοιρολατρικῶς τὴν δυσμενῆ ἐξέλιξιν τῶν γεγονότων.

ΚΑΙ Ο ΤΟΥΡΚΙΚΟΣ ΠΛΗΘΥΣΜΟΣ ΕΝΑΝΤΙΟΝ ΤΟΥ ΚΕΜΑΛ

«Ἡ ἀπώλεια τόσων ἀνθρώπων, γράφει ὁ Κονδύλης, καὶ ἡ ἀφόρητος δυστυχία ποὺ ἐπεκράτει εἰς τὰ Βιλαέτια τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας εἶχε φέρει εἰς τελείαν ἀπελπισίαν τοὺς πληθυσμοὺς κυρίως τῆς ὑπαίθρου χώρας. Ἀπηυδισμένοι ἀπὸ τὴν Τουρκικὴν διοίκησιν οἱ Γιουροῦκοι, οἱ Κιρκάσιοι καὶ αὐτοὶ ἀκόμη οἱ Τοῦρκοι ἐδέχθησαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τὸν Ἑλληνικὸν Στρατὸν ὡς ἐλευθερωτήν. Αἱ ἀσήμαντοι ὁμάδες ποὺ ἔκαμαν τὴν πρώτην ἀντίστασιν ἀπετελέσθησαν ἀπὸ εὐάριθμα στελέχη τοῦ διαλυθέντος Αὐτοκρατορικοῦ Στρατοῦ, ἀπὸ διαφόρους λῃστὰς (Γιοῦροκ — Ἀλῆ, Δεμιρτζῆ Ἐφέ, Μπεχλιβὰν κ.λ.π.) καὶ ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἡ ἐλπὶς τῆς λαφυραγωγίας συγκεντρώνει εἰς τοιαύτας περιστάσεις. Οἱ πληθυσμοί, ἰδία αἱ μὴ Τουρκικαὶ Μουσουλμανικαὶ φυλαὶ δὲν ἀπεδέχθησαν ἀδιαμαρτυρήτως τὸ ἐθνικιστικὸν κίνημα. Ἐπὶ 17 μῆνας (Ἰούνιος 1919 — Νοέμβριος 1920) ἀντέταξαν κατ' αὐτοῦ καὶ τὴν ἀνυποταξίαν καὶ τὴν φανερὰν ἀνταρσίαν των.

»Δὲν ὑπέκυψαν δὲ εἰς αὐτό, παρὰ τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ πτῶσις τοῦ Βενιζέλου, ἡ διακήρυξις τῶν συμμάχων ὅτι θὰ μείνουν οὐδέτεροι εἰς τὸν ἀγῶνα ἐν τῷ μέλλοντι καὶ ἡ παλινόρθωσις τοῦ Κωνσταντίνου ἔκλιναν τὴν πλάστιγγα τῶν ἐλπίδων πρὸς τὸ μέρος τοῦ παλαιοῦ κυριάρχου των.

»Τότε καὶ μόνον ἐγονάτισαν καὶ πόλιν ἐνώπιον τῆς εἱμαρμένης.

»Αὐτὴ ἦτο ἡ Τουρκία τὴν ὁποίαν ἐκλήθη ν' ἀντιμετωπίση ἡ Ἑλλάς. Ἀποκεφαλισμένη ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Κωνσταντινουπόλεως, διηρημένη ἐσωτερικῶς, ἀναρχουμένη, κουρασμένη, ἀπηυδισμένη, οἰκονομικῶς κατεστραμμένη, τελείως ἀπηλπισμένη».

ΑΥΡΙΟΝ: Ποία ἦτο ἡ κατάστασις τῆς Ἑλλάδος τὸ 1919 ἐν συγκρίσει μὲ τὴν Τουρκίαν.

ΤΟ ΣΥΝΤΑΡΑΚΤΙΚΩΤΕΡΟΝ ΑΝΑΓΝΩΣΜΑ ΚΑΤΑΣΚΟΠΕΙΑΣ

Ἕνας ΕΛΛΗΝ πράκτωρ ἐναντίον τῶν ΣΟΒΙΕΤ

Ἡ ἀγωνία μιᾶς κατασκόπου.— Τὸ τραγικὸ της δίλημμα.— Ἢ ἔπρεπε νὰ προδώση ἢ νὰ ἐκτελεσθῆ.— Πῶς μεταχειρίζονται τοὺς ἀνθρώπους των οἱ Ρῶσοι

ΤΟΥ ΣΥΝΕΡΓΑΤΟΥ ΜΑΣ κ. ΑΝΑΣΤ. ΧΑΤΖΗΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

8ον

Καθήσαμε σ' ἕνα ἀπὸ τὰ ἄφθονα διανυκτερεύοντα κέντρα τοῦ 2ου Πετσὶρκ, στὴν λεγομένη τότε συνοικία τῶν Ἑβραίων τῆς Βιέννης.

—Καλὰ ποὺ μοῦ τηλεφώνησες, ἄρχισε νὰ μοῦ λέη ἡ Ντῖξον. Συμβαίνει κάτι τὸ τρομερό. Ἡ Γκεπεοῦ εἶναι πλήρως κατατοπισμένη γιὰ τὶς σχέσεις μας. Ὁ Γιουρένιεφ πῆρε μιὰ λεπτομερέστατη ἔκθεσι ἀπὸ τὸ «Πολπρὲστ» τῆς Ἀθήνας (Σοβιετικὴ πρεσβεία) καὶ ζητοῦν ζωντανὸ ἢ νεκρὸ νὰ σὲ συλλάβουν. Ὁ Γιουρένιεφ, ποὺ ἦταν κάποτε ἐραστής μου, μοῦ ἔκαμε τὴν συγκατάβασι νὰ μὴν ἀναφέρη τίποτε στὴ Μόσχα, ἀρκεῖ νὰ σὲ παραδώσω στὰ χέρια τῆς Γκεπεοῦ.

Ὁ Κρετσίνσκυ, ἄλλοτε Σοβιετικὸς Ὑποκομισάριος τῶν Ἐξωτερικῶν (τυφεκισθεὶς ἀπὸ τὸν Στάλιν) ὁ ὁποῖος εἶχεν ἐρωμένην τὴν Πολωνίδα κατάσκοπο Ναταλία Λαζέφσκυ.

—Ἐσὺ τί τοῦ ἀπήντησες; ρώτησα τὴν Ντῖξον κάπως ἀνήσυχα.

—Παρεδέχθην ὅτι συνδεόμουνα μαζί σου ἐρωτικά, εἶπε ἡ κατάσκοπος τῆς Γκεπεοῦ, ὄχι ὅμως ὅτι ξέρω τί ρόλο παίζεις μέσα στὶς μυστικὲς Ἑλληνικὲς Ὑπηρεσίες. Προσπάθησα ν' ἀποφύγω ἐπ' αὐτοῦ κάθε λεπτομέρεια. Ἄλλωστε, ὅπως κατάλαβα, οἱ Ρῶσοι σὲ θεωροῦν σὰν ἄνθρωπο τῆς Ἰντέλλιτζενς!...

Κύτταζα ἐρευνητικὰ τὴν Ντῖξον στὰ μάτια.

Προσπαθοῦσα νὰ μαντεύσω πόσο ποσοστὸ ἀλήθειας εἶχαν τὰ λεγόμενά της. Ὡς τόσο ὅμως καὶ ἡ κατάσκοπος τῆς Γκεπεοῦ φαινόταν πολὺ ταραγμένη.

—Νὰ πιοῦμε κάτι, μοῦ εἶπε τρυφερά, καὶ νὰ σκεφθοῦμε πῶς θὰ γλυτώσης. Μέχρις αὔριο τὴν νύκτα πρέπει νὰ σὲ παραδώσω στοὺς ἀνθρώπους τῆς Γκεπεοῦ, διαφορετικὰ εἶμαι χαμένη ἐγώ.

Ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖον ἡ κατάσκοπος τῆς Γκεπεοῦ μοῦ διετύπωσε τὸ τελεσίγραφό της, μοῦ φαινόταν κάπως ἀφύσικος.

—Μά, μιλᾶς σοβαρά; ρώτησα τὴν ὡραία κατάσκοπο. Τόλμησες νὰ σκεφθῆς κἂν πὼς θ' ἀφήσω τὸν ἑαυτό μου ἀνυπεράσπιστον, νὰ πέσω στὰ χέρια τῶν δημίων τῆς Γκεπεοῦ; Ἐκτὸς ἂν ὅλα αὐτὰ μοῦ τὰ λὲς γιὰ νὰ μὲ τρομοκρατήσης.

Ἡ Ντῖξον ὥρμησε ἐπάνω μου καὶ ἀψηφοῦσα γιὰ ὅσους μᾶς ἔβλεπαν μέσα στὸ κέντρον, ἄρχισε νὰ μὲ φιλῆ.

—Μὴ μοῦ μιλᾶς ἔτσι ἀπότομα, ἄρχισε νὰ μοῦ λέη μὲ κλαψιάρικο ὕφος. Ἐγὼ σοῦ τὰ εἶπα ὅλα αὐτὰ γιὰ νὰ σὲ προειδοποιήσω νὰ φυλαχθῆς. Καὶ αὐτὸ τὸ κάμνω γιατὶ σ' ἀγαπῶ καὶ θέλω νὰ διαφύγης τὸν κίνδυνο ποὺ σὲ ἀπειλεῖ.

—Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει θὰ κάμης ὅ,τι σοῦ πῶ, εἶπα στὴν Ντῖξον.

Ἐκείνη χαμογέλασε «τσακπίνικα» καὶ σφίγγοντάς με δυνατὰ ψιθύρισε:

—Ναί, ὅ,τι εἶναι γιὰ τὸ καλό σου. Ἔστω κι' ἂν μὲ σκοτώσουν...

Πλησίαζε ἡ τετάρτη πρωϊνὴ καὶ τὸ κέντρον ποὺ εἴχαμε καθήσει ἄρχισε ν' ἀδειάζη ἀπὸ τὰ πολυάριθμα ζευγάρια τῶν χορευτῶν.

— Ξέρεις; τῆς εἶπα τῆς Ντῖξον. Σκέπτομαι νὰ σοῦ προτείνω νὰ ἐγκαταλείψης τὴν Γκεπεοῦ. Δυὸ καὶ δυὸ κάνουν τέσσερα. Ἢ μαζί μου ἢ μὲ τοὺς δημίους τοῦ Ρωσικοῦ Λαοῦ. Ἄλλως τε, κι' ἂν μείνης στὶς τάξεις τῆς Σοβιετικῆς Μυστικῆς Ὑπηρεσίας δὲν πρόκειται νὰ ἔχης καλὸ τέλος. Κάποτε θὰ σὲ σκοτώσουν. Ἔτσι εἶναι ἡ μοῖρα τῶν ἀνθρώπων ποὺ ἔμπλεξαν μὲ τὴν Γκεπεοῦ. Ὅταν μάθουν πολλὰ μυστικά της, καθίστανται «ἐνοχλητικοὶ» καὶ ξεκαθαρίζονται...

Ἡ Ντῖξον κάπνιζε λίγο - λίγο τὸ τσιγάρο της, ἔπινε μιὰ «γουλιὰ» σαμπάνιας καὶ κύτταζε ψηλὰ τὴν ὀροφὴ τοῦ κέντρου, σὰν νὰ σκεπτόταν τὰ λόγια μου. Σὲ κάποια στιγμὴ μὲ δακρυσμένα μάτια γύρισε καὶ μόλις ἀκουομένη μοῦ εἶπε:

—Καὶ ἂν πραγματοποιήσω τὴ σύστασί σου αὐτή, νομίζεις ὅτι θὰ γλυτώσω τὸ κεφάλι μου;

Μετὰ δὲ μικρὴ διακοπή, συνέχισε:

—Καὶ οἱ δικοί μου, ποὺ βρίσκονται στὰ χέρια τῆς Γκεπεοῦ; Δὲν σκέπτεσαι τὸ οἰκτρό τους τέλος; Δὲν εἶναι κρίμα νὰ τοὺς θυσιάσω γιὰ τὸ σαρκίο μου;

Ἐπανέλαβα στὴν ὡραία κατάσκοπο τὰ ἐπιχειρήματά μου. Τῆς ἐξήγησα πώς, μόνο τὸ γεγονὸς ὅτι οἱ Ρῶσοι ἀνεκάλυψαν τὶς σχέσεις μας, αὐτὴ εἶναι χαμένη ὁπωσδήποτε.

— Μὴ γελιέσαι, Ἀλόϊς, τῆς εἶπα. Ἴσως ὁ Γιουρένιεφ σοῦ ὑπεσχέθη νὰ μὴ σὲ ἀναφέρη στὴν Γκεπεοῦ, μέχρις ὅτου μὲ παραδώσης ἐμένα στοὺς ἀνθρώπους της. Ὅταν ὅμως ἐκτελέσης τὴν ἀποστολή σου αὐτή, νὰ εἶσαι βέβαια πὼς θὰ διεξαχθῆ καὶ ἐναντίον σου ἀνάκρισις. Μὴν ξεχνᾶς δὲ ἕναν βασικὸ παράγοντα.

—Ποιόν; ρώτησε ἡ κατάσκοπος.

—Πῶς ἂν ἐγὼ πάθω τίποτε, οἱ δικοί μου στὴν Ἀθήνα θὰ πιστεύσουν πὼς ἐσὺ μὲ ἐξόντωσες καὶ θὰ θελήσουν νὰ σ' ἐκδικηθοῦν.

—Καὶ μὲ ποιὸν τρόπο; ρώτησε περίεργη καὶ μὲ ἀγωνία ἡ Ντῖξον.

Σκέφθηκα λίγο ἂν ἔπρεπε νὰ παίξω καὶ τὸ τελευταῖο αὐτὸ χαρτί, καὶ κατόπιν εἶπα:

—Οἱ δικοί μου στὴν Ἀθήνα ἔχουν ὅλα ὅσα μᾶς εἶπες γιὰ τὴν δρᾶσι τῶν Σοβιετικῶν Μυστικῶν Πρακτόρων στὴν Ἑλλάδα καὶ ἰδιαιτέρως γιὰ τὸν Σοβιετικὸ πρεσβευτὴ Οὐστίνωφ. Ἂν ἐγὼ πάθω τίποτε ἐξ αἰτίας σου, αὐτοὶ θὰ βροῦν ἕναν τρόπο νὰ εἰδοποιήσουν τὴν Γκεπεοῦ καὶ τότε εἶσαι χαμένη...

Κεραυνὸς ἂν ἐξεκενώνετο ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τῆς ὡραίας κατασκόπου, δὲν θὰ τῆς προκαλοῦσε τόσην ἐντύπωσιν. Σηκώθηκε ὄρθια ἀπὸ τὸ κάθισμά της, σὰν νὰ ἤθελε νὰ βγῆ ἔξω ἀπὸ τὸ κέντρο.

Ὁ Βόϊκωφ, ὁ πρῶτος ἀπεσταλμένος τῶν Σοβιὲτ εἰς Γενεύην, ὁ ὁποῖος ἐδολοφονήθη ἀπὸ τὴν ἐρωμένη τοῦ Μερόφσκυ, Μπόμπουτσκα κατ' ἐντολὴν τοῦ Ιου Γραφείου τοῦ Πολωνικοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου.

Τὴν κράτησα ἀπὸ τὸ ἀριστερὸ χέρι λέγοντας:

—Ἔλα, ἔλα κάθησε ἥσυχη καὶ χωρὶς νευρικότητες. Δὲν εἶναι τόσο ἁπλὰ τὰ πράγματα, ὅπως τὰ φαντάστηκες.

Ἡ Ντῖξον ἠρέμησε. Ρίχτηκε στὸ κάπνισμά της. Ἤπιε λίγη σαμπάνια καὶ σὲ λίγο τὴν ἄκουσα νὰ κλαίῃ μὲ λυγμούς.

Α. ΧΑΤΖΗΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ

ΑΥΡΙΟΝ: Ἡ συνέχεια.

THE STUDENT'S MAGAZINE

Ἐκυκλοφόρησε τὸ 2ον τεῦχος. Ὅσοι δὲν ἐπρομηθεύθησαν τὸ 1ον ἀνετυπώθη καὶ πωλεῖται σ' ὅλα τὰ περίπτερα. Τὸ περιοδικὸ τοῦ κάθε Ἀγγλομαθοῦς.

Ἀκορντεόν MARINO PIGINI

Τὸ καλλίτερο τοῦ κόσμου ΔΙΟΤΙ:

Εἶναι τὸ μόνο μὲ ΤΡΕΜΟΛΟ

τὸ μόνο μὲ ἐσωτερικὸ μεταλλικὸ τάσι,

τὸ μόνο μὲ πλῆκτρα σὲ κουζινέτα,

τὸ μόνο μὲ ρετσίστρα ἐπὶ μετάλλου.

Ζητεῖτε ἐθιμόνως Ἀκορντεὸν ΜΑΡΙΝΟ ΠΙΤΖΙΝΙ

Πωλεῖται σ' ὅλα τὰ καλὰ κατ/ματα

ΓΕΝ. ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΟΣ ΝΙΚ. ΛΑΓΓΟΥΣΗΣ ΣΤΟΑ ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ 27

ΠΥΡΣΟΣ
PIGINI

Μία ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος σειρὰ ταξιδιωτικῶν ἐντυπώσεων

Γύρω στὸν ΚΟΣΜΟ

Ψυχαγωγία ποὺ σπάει τὴν ἀνία τοῦ ὠκεανοῦ.— Οἱ τύποι τῶν καραβιῶν.— Κυριακάτικος περίπατος στὴν πρύμνη

ΤΟΥ ΠΛΟΙΑΡΧΟΥ ΤΟΥ Ε. Ν. Κ ΔΗΜ. ΑΛΟΥΠΟΓΙΑΝΝΗ

2ον

Ὁ καρχαρίας γδέρνεται. Τὸ κρέας του εἶναι σκληρό, ὄχι νόστιμο πολύ, μὲ σκορδαλιὰ τὸν περνάει κανεὶς γιὰ συνηθισμένο χοντρὸ ψάρι. Νὰ λοιπὸν καὶ ἡ ψυχαγωγία ποὺ σπάει τὴν ἀνία τοῦ ὠκεανοῦ. Ψυχαγωγία λίγο βάρβαρη, ὄχι τόσο ἀνθρώπινη. Ἄλλες ὅμως ψυχαγωγίες τοῦ ἀνθρώπου, εἶναι πιὸ πολιτισμένες;

Τράβηξα γιὰ τὴν κάμαρά μου. Σκεφτόμουνα τὸ δύστυχο καρχαρία τί τέλος τὸν βρῆκε. Τὸ σκότωμά του ἔδωσε λίγες στιγμὲς εὐχαριστήσεως στὸν ἄνθρωπο. Κι' ὅμως πόσα χειρότερα βλέπει κανένας καὶ μάλιστα πληρώνοντας γιὰ νὰ δῆ. Αὐτὴ ἡ σκηνὴ μοῦ ἔφερε στὸ νοῦ τὶς ταυρομαχίες ποὺ παρηκολούθησα μιὰ φορὰ στὴ Μαδρίτη. Τὸ καϋμένο τὸ ζῶο νὰ τρέχη μέσ' τὴν ἀρένα μὲ τὰ πλευρά του καὶ τὸν ὦμο του σκισμένα μέχρι τὴ στιγμὴ ποὺ θὰ μοῦ μπήξη τὸ σπαθὶ ὁ ταυρομάχος στὴν καρδιά. Κι' ὅμως ἐδῶ πληρώνεις γιὰ νὰ δῆς πῶς σκοτώνουν ἕνα ζῶο, ἀλλὰ ὑπάρχουν καὶ χειρότερα. Πληρώνεις γιὰ νὰ δῆς δυὸ ἀνθρώπους νὰ χτυπιῶνται ἀλύπητα, νὰ σπᾶνε σαγόνια ν' ἀνοίγουν μύτες, νὰ πέφτουν ξεροὶ κάτω καὶ νὰ τοὺς βγάζουν σηκωτοὺς ἔξω.

Καὶ οἱ μέρες περνᾶνε καὶ τὴν Κυριακὴ ἂν εἶναι καλὸς καιρὸς μὲ λιακάδα, ὅλο τὸ πλήρωμα καταλαβαίνει τὴ μέρα. Ὁ ναυτικὸς εἶναι ὀλιγαρκής, μὲ λίγα εὐχαριστιέται καὶ γίνεται εὐτυχισμένος. Ὅταν τὸ καμπανάκι τῆς γέφυρας χτυπήση στὶς 8 τὸ πρωΐ τὶς τέσσερις «διπλές», καὶ σκατζάρουν αὐτοὶ ποὺ εἶναι πάνω, καταλαβαίνεις πὼς εἶναι σκόλη. Δὲ βλέπεις τοὺς ναῦτες μὲ τὸ μαραγκὸ καὶ τὸ λοστρόμο νὰ βγαίνουν μὲ μπογιές, πινέλλα, σχοινιὰ στὴν κουβέρτα. Δὲν βλέπεις μηχανικοὺς καὶ θερμαστὲς νὰ λύνουν κανένα βίντσι ἢ ν' ἀλλάζουν καμμιὰ τρύπια σωλῆνα. Δὲν ἀκοῦς μετὰ τὶς 10, τὸ μακατσόνι νὰ χτυπάη ρυθμικὰ τὴν σκουριὰ τῆς λαμαρίνας. Ὅλοι ξουρισμένοι, μὲ καθαρὰ ροῦχα τῆς δουλειᾶς μετὰ τὸ κολατσιὸ κουβεντιάζουν καθισμένοι στὴν τραπεζαρία ἢ στὸ Νο 4 ἀμπάρι. Στὴν πρύμνη τοῦ καραβιοῦ μαζεύονται συνήθως γιὰ κουβέντα Ροῦχα εἶναι ἁπλωμένα στὴν καζανιέρα ἢ σὲ σχοινιά. Γιατὶ τὸ Σάββατο τ' ἀπόγεμα ἢ τὴν Κυριακὴ πρωΐ γίνεται ἡ μπουγάδα. Πλένουν τὰ ροῦχα τῆς βδομάδας, παντελόνια καὶ ζακετόνια, τ' ἁπλώνουν γιὰ νὰ τἄχουν ἕτοιμα. Ἔπειτα ἀρχίζει τὸ μπάλωμα. Ὁ ναυτικὸς εἶναι νοικοκύρης μὲ τὰ ὅλα του, ξέρει καὶ μαγειρεύει, πλένει καὶ μπαλώνει. Ἀπὸ σιδέρωμα πιὰ ἄστα. Πρώτης τάξεως σιδερωμένα πουκάμισα καὶ ροῦχα. Ἂν ἔχη φεγγάρι πολλὲς φορὲς πέφτουν κάτι ψάρια μὲ φτερὰ στὴν κουβέρτα τοῦ καραβιοῦ, τὰ χελιδονόψαρα. Ὁ σκάπουλος γυρίζει μὲ τὸ ἠλεκτρικὸ φανάρι καὶ ψάχνει καὶ ἅμα βρῆ κανένα, γίνεται γνωστὸ τὸ πρωΐ σὲ ὅλους. Ὁ τυχερὸς πηγαίνει στὴν κουζίνα τὸ ψήνει πάνω στὸ «μαντέμι», βάζει λαδάκι καὶ λεμόνι καὶ τὸ τρώει ἐπιδεικτικὰ γιὰ κολατσιό. Εἶναι δυὸ - τρεῖς μπουκιὲς κι' ἂν τὸν ρωτήσης, σοῦ λέει πὼς χόρτασε μὲ τὸ ψαράκι καὶ ἔχει βαρεθῆ τὰ καθημερινὰ αὐγὰ μὲ μπέϊκον! Καὶ τὴν Κυριακὴ ὁ περίπατός μου πάντα κατὰ τὴν πρύμη γινότανε.

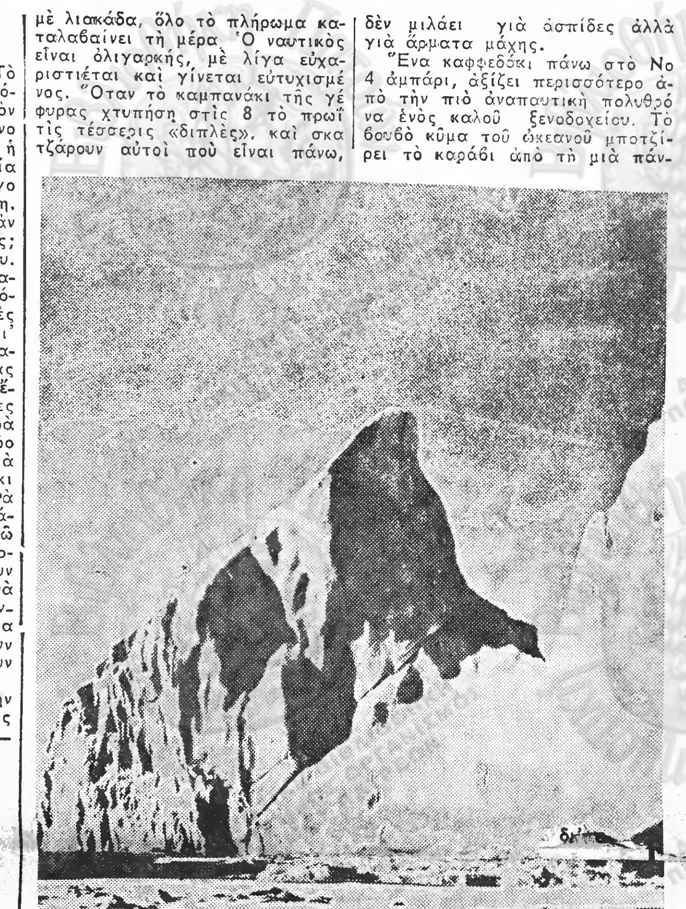

Ἀμέτρητοι εἶναι οἱ κίνδυνοι ποὺ ἀντιμετωπίζουν τὰ διαπλέοντα τὸν Ἀτλαντικὸν σκάφη ἀπὸ τὰ τεράστια παγόβουνα ποὺ διασχίζουν τὸν θαλάσσιον χῶρον μὲ σημαντικὴν ταχύτητα.

Σὲ κάθε καράβι βρίσκεται κι' ἕνας τύπος. Εἴχαμε ἔτσι καὶ σὲ τοῦτο τὸν «διανοούμενο» τὸν καθαρευουσιάνο. Λίγο κούρντισμα χρειαζόντανε γιὰ ν' ἀρχίση.

— Βρὲ Μανώλη, νόστιμη κοπέλλα ἡ Μαρία;

— Τί νὰ σᾶς πῶ βρὲ παιδιά ἔχει μιὰ τουαλέττα ἄλλο πρᾶγμα.

— Τί πρᾶμμα βρὲ Μανώλη;

— Μιὰ τουαλέττα ὑπέροχη. Κι' ἐννοεῖ ὁ δύστυχος τὴ σιλουέττα!!

— Θἄχουμε πόλεμο, Μανώλη, ἢ ὄχι; Σὰν γραμματιζούμενος παρακολουθεῖ καὶ τὴ διεθνῆ κατάστασι.

— Νἄχουμε νὰ ξεμπερδεύουμε... Ἢ τὰνκς ἢ ἐπὶ τὰνκς... Κι' ἴσως ἀσυνείδητα ὁ Μανώλης αὐτὴ τὴ φορὰ ἀκριβολογεῖ. Στὸ σύγχρονο πόλεμο ἡ Σπαρτιάτιδα δὲν μιλάει γιὰ ἀσπίδες ἀλλὰ γιὰ ἅρματα μάχης.

Ἕνα καφφεδάκι πάνω στὸ Νο 4 ἀμπάρι, ἀξίζει περισσότερο ἀπὸ τὴν πιὸ ἀναπαυτικὴ πολυθρόνα ἑνὸς καλοῦ ξενοδοχείου. Τὸ βουβὸ κῦμα τοῦ ὠκεανοῦ μποτζίρει τὸ καράβι ἀπὸ τὴ μιὰ πάντα στὴν ἄλλη, μαλακά. Ὁ ἥλιος ζεσταίνει τὴν ἀτμόσφαιρα, ἡ παρέα μὲ τοὺς ναῦτες ὄμορφη, μιὰ ἀπόλυτη ἡσυχία παντοῦ. Γύρω - γύρω θάλασσα, οὔτε γλάρος, οὔτε ἄλλα καράβια, οὔτε στεριές, πίσω μόνο ἡ προπέλα ἀφίνει στὸ νερὸ τ' ἀχνάρια της, καθὼς γυρίζει. Κι' ὁ τιμονιέρης καμμιὰ φορά, ἐνῶ ἔχει τὸ μάτι του καρφωμένο στὸ μπούσουλα, ὁ νοῦς του πάει μακρυά, κάπου ἀλλοῦ καὶ ξεχνιέται. Μὰ τὸν προδίνει τὸ τιμόνι, γιατὶ ἡ ἴσια γραμμὴ ποὺ ἀφίνει πίσω του γίνεται καμπύλη. Καὶ τότε ἂν ὁ πρῶτος μηχανικὸς εἶναι γκρινιάρης, ἀρχίζει τὶς φωνές, τρέχει ὁ σκάπουλος στὴ γέφυρα, κι' ὁ τιμονιέρης μαζὶ μὲ τὸν ἀξιωματικὸ τῆς βάρδιας ἀκοῦνε μερικὲς παρατηρήσεις.

— Θὰ ὀργώσουμε τὸν ὠκεανό, Γιώργη;

Καὶ ὁ Γιώργης, συνέρχεται κυττάζει τὸ μπούσουλα καὶ τὴν πορεία ποὺ εἶναι γραμμένη μὲ κιμωλία στὸν πίνακα πορειῶν, βλέπει πὼς ἔχει φύγει καμμιὰ δεκαριὰ μοῖρες, γυρίζει τὸ τιμόνι καὶ φέρνει τὸ καράβι στὸ δρόμο του. Τί νὰ σοῦ κάνη, ἄνθρωπος κι' αὐτός, μ' ἀνθρώπους ζῆ στὴ ξηρά, αὐτοὺς σκέφτεται, αὐτοὶ βγάζουν τὸ καράβι ἀπ' τὴ ρότα του.

ΠΕΦΤΟΥΜΕ ΣΕ ΟΜΙΧΛΗ

Ἡ μεγαλύτερη φουρτοῦνα ὅπως λένε οἱ ναυτικοί. Φτάνει στὸ λιμάνι, μόλις λίγα μίλλια μακρυά, πολλὲς φορὲς δίπλα στὴ πιλοτίνα καὶ ξάφνου ἕνα ἀδιαπέραστο πέπλο τὰ σκεπάζει ὅλα. Πολλὰ καράβια φτάνουν ἀπὸ τὸ πέλαγος, καὶ θέλουν νὰ μποῦν στὸ λιμάνι ἀλλὰ δὲν μποροῦν. Ἄλλα φουντάρουν, ἄλλα κάνουν βόλτες ὥσπου νὰ σηκωθῆ τὸ ποῦσι. Ἕνα πανδαιμόνιο ἀπὸ σφυρίγματα καὶ καμπανιὲς ἀπὸ τὰ ἀγκυροβολημένα πλοῖα. Μπορεῖ νὰ κρατήση ὧρες ἡ ὀμίχλη ἀλλὰ καὶ μέρες. Ὁ καπετάνιος συνέχεια στὴ γέφυρα, ἀλλὰ καὶ οἱ ἀξιωματικοὶ ξεχνᾶνε τὶς ὧρες καὶ κάθονται ἄσχετα μὲ τὴ βάρδιά τους πάνω. Ὁ ναύτης τῆς βάρδιας, ποὺ δὲν ἔχει τιμόνι ὁ σκάπουλος, πάει μπροστὰ στὴν πλώρη, ἢ ἀνεβαίνει στὴν κόντρα γέφυρα. Πολλὲς φορὲς ἀπὸ χαμηλὰ ἡ ὁρατότητα εἶναι μεγαλύτερη. Χρειάζονται μάτια καὶ αὐτιά, νὰ βλέπουν καὶ ν' ἀκοῦνε. Μιὰ ὑγρασία ψυχρὴ τὴ νοιώθεις πάνω σου, στὸ μοῦτρο σου. Πολλὲς φορὲς ὁ οὐρανὸς εἶναι ξάστερος ψηλά. Φαίνεται ὁ ἥλιος πότε - πότε, ἢ ἄστρα τὴ νύχτα. Περνάει ἡ ὀμίχλη σὰν σύννεφο ἀπὸ μπρός, καὶ τὴ νύχτα βλέπεις τὰ φανάρια τῶν ἀλμπούρων νὰ κάνουν κάτι φωτεινὲς γραμμὲς δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀντανακλῶντας τὸ φῶς τους στὴν ὀμίχλη, τὰ «μουστάκια». Κι' ὅσο τὰ μουστάκια εἶναι μεγάλα, τόσο ἡ ὀμίχλη εἶναι πηχτή, ὅσο λιγοστεύουν, τόσο ἀδυνατίζει.

Ὅσοι ἀκοῦνε τὴ σφυρίχτρα, δὲν κοιμοῦνται, ἔχουν τὰ μάτια κλειστά, μὰ τ' αὐτί τους δουλεύει. Εἶναι ἕτοιμοι μ' ἕνα σάλτο νὰ βρεθοῦν πάνω καὶ νὰ πεταχτοῦν στὴν κουβέρτα. Ἄλλο καράβι περνάει κοντά, ὁ ἦχος τῆς σφυρίχτρας του σκίζει τὴν ἀτμόσφαιρα. Σφυράει τὸ ἕνα, καὶ σὲ λίγο σφυράει τὸ ἄλλο. Ὅλο καὶ ζυγώνουν. Οἱ μηχανὲς πᾶνε ἀργά. Ὅλοι κυττάζουν κι' ἀκοῦνε. Σὲ μιὰ στιγμή, δίπλα ἀκριβῶς σὲ καμμιὰ ἑκατοστὴ μέτρα, βλέπεις ἕνα θαμπὸ ὄγκο, νὰ περνάη μὲ ἀντίθετη πορεία. Μόλις καὶ διακρίνεται, σὲ λίγα δευτερόλεπτα, τὸ ἔχει ἐξαφανίσει ἡ ὀμίχλη ἀπ' τὰ μάτια σου.

ΑΥΡΙΟΝ: Ἡ συνέχεια

ΑΦΡΟΔΙΣΙΟΛΟΓΟΣ ΙΑΤΡΟΣ
Γ. Ν. ΠΑΡΙΣΗΣ
Δέχεται Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Γερανίου 49 (πλατεία Ὁμονοίας) 7—1 καὶ 2—8. Τηλ. 52.883.

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ